

Forslag om fjernelse af spærring mellem Bjerge Enge og Halleby Å.

Spærringen er 21 meter lang og består af betonrør Ø ca. 80 cm med jernklap der skal sikre at vand ikke kan løbe fra Halleby Å og ind i Bjerge Enge.

DN. Kalundborg stiller forslag om at tage virkemiddel, fjernelse af spærring i brug.

Jernklap afmonteres og betonrør afkortes fra 21 meter til 8 meter, fjernelsen sker mod nordvest.

Motivering:

Det må antages klappen er etableret for at hindre indløb, når sukkerfabrikken i Gørlev skyllede roer. Roeskyldningen medførte at vandet i åen indeholdt store mængder segment (lerpartikler) det var derfor nødvendigt at hindre tilbageløb til engen. Efter at Ornum rensningsanlæg blev etableret har der ikke været behov for at hindre indløb fra å til eng.

Når åen er meget vandførende, og det er højvande i Storebælt kan vandet ikke ledes til resipienten. Dette sker med jævne mellemrum i vinterhalvåret ,og det tidlige forår. I disse tilfælde stiger vandstanden i åen, ved en middelhøjde ca. +45 cm over middelvandstand løber åen over bredden (se billedet med rød markering). Når overløb fra å til eng sker, stiger vandstanden i åen ikke, og engen tømmes langsomt når der igen er plads i Storebælt.

Når jernklappen er fjernet vil vandstanden i engen følge vandstanden i åen. Vandet der har været opmagasineret i engen vil aflejre sine næringsstoffer, hermed kan vi reducere udledningen af kvælstof til kystvande og genskabe eller forbedre naturen i engen.

Fjernelsen vil desuden give fri passage for fisk.

Udsnit af Bjerge Enge 2. Marts 2020.

Bjerge Enge er et større engområde beliggende i forbindelse med Nedre Halleby Å. Området er beskyttet som natura 2000, samt §3 beskyttet, en del af engen er beliggende i åzonen, og kysrzonen. I engene er gravet tørv gennem flere hundrede år, der er nu kun høslet i engene. Grøftesystemet gennem engen modtager vand fra en kilde i Bjerge Banke, jord i omdrift, samt drænvand fra sommerhuse og campingplads.

Den røde markering viser hvor der er overløb fra åen til engene. Dette sker når åen har en middelhøjde ca. 45 cm over middelvandstand.

Virkemiddel.

Fjernelse af spærringer 2.12.1 Planter og smådyr

Det vurderes, at fjernelse af spærringer kan have positive effekter på små- dyr, da nogle af disse (f.eks. ferskvandstangloppen) ikke kan flyve og derfor er afhængige af fri passage.

Der kan især opnås positive effekter hvis fjernelsen af spærringen også in- volverer en fuldstændig fjernelse af opstuvningszonen eller en sø opstrøms spærringen. Derved genskabes de naturlige vandløbshabitater til gavn for smådyr og evt. negative konsekvenser af forhøjet temperatur eller belastning med organisk stof nedstrøms søen kan elimineres (Lessard & Hayes, 2003). Disse forhold vurderes også at være gældende for planter, dog kun i mindre grad da planterne ikke er afhængige af fri passage, men kan være negativt påvirket af de ændrede temperaturforhold nedstrøms en opstemning og på- virkes positivt hvis de naturlige vandløbshabitater opstrøms spærringen genskabes.

Kilder:

Kristensen, E.A., Jepsen, N., Nielsen, J. & Koed, A. 2014. Virkemidler til forbedring af de fysiske forhold i vandløb. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 62 s. - Videnskabelig rapport fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi nr. 86 <http://dce2.au.dk/pub/SR86.pdf>

Dronefoto: DN: Kalundborg.

Materialet udarbejder af DN. Kalundborg (Erling Brock Jakobsen).